

שמיני ב

אָבער וועגן דעם שער ר"ח זיינען משה און אהרן געווען חלוק; משה האָט געהאַלטן אַז אויך דעם שער ר"ח האָבן זיי געדאַרפט עסן באַנינות, פונקט ווי די אַנדערע צוויי שיערים, וויבאַלד ס'איז געווען אַ היתר מפורש (אויף די קרבנות פון דעם טאָג) „כי כן צויתי — באַנינות יאכלוהּ“; אהרן האָט געהאַלטן און אים געענטפערט: שמא לא שמעת (דעם היתר) אלא בקדשי שעה (שער עזים ושער נחשון) דאי בקדשי דורות ק"ו ממעשר הקל ומה מעשר הקל אמרה תורה¹⁰ לא אכלתי באוני ממנו בקדשי דורות לא כל שכן.

און מיד „וישמע משה וייטב בעיני הודה ולא בוש (משה¹¹) לומר לא שמעתי אלא (אמר¹²) שמעתי ושכחתי“.

ב. דאַרף מען פאַרשטיין:

פאַרוואָס האָט אהרן געדאַרפט זאָגן „דאי בקדשי דורות) ק"ו ממעשר הקל כו"? אהרן איז דאָך ניט אויסן געווען מחדש זיין צו משה'ן דעם כללות'דיקן דין אַז אַן אונן איז אסור בקדשים¹²

א. אויפן פסוק „ואת שער החטאת דרש דרש משה והנה שורף“ זאָגן חז"ל², אַז בשמיני למילואים האָט מען מקריב געווען „שלשה“ שיערי חטאות. . שער עזים ושער נחשון ושער ר"ח ומכולן לא נשרף אלא זה — דער שער ר"ח. און דערפאַר איז „ויקצוף“ (משה) גו' מדוע לא אכלתם את החטאת גו', און אהרן האָט אים געענטפערט: „ה' היום הקריבו את חטאתם גו' ותקראנה גו' ואכלתי חטאת היום הייטב בעיני ה' וישמע משה וייטב בעיניו“.

איינע פון די הסברות חז"ל⁶ אין דער שקו"ט צווישן משה און אהרן — צי מ'האָט דעם שער ר"ח געדאַרפט עסן (לויטן קס"ד פון משה) אָדער פאַרברענען (כדעת אהרן) — איז:

אהרן ובניו זיינען דאָך געווען אוננים (ע"י מיתת נדב ואביהוא) און אַן אונן איז אסור בקדשים⁷; נאָר בנוגע שער עזים ושער נחשון האָט משה אַנגעזאָגט „ואכלתם גו' — כי כן צויתי“⁸, באַנינות יאכלוהּ⁹.

(1) פרשתנו י, טז.

(2) תוי"כ (ופרשי') עה"פ. זבחים קא, ב.

(3) לשון רש"י.

(4) פרשתנו שם, טו"ז.

(5) שם, יט"ב.

(6) זבחים שם, א (תירוצ' רבא).

(7) ראה לקמן בפנים.

(8) פרשתנו שם, יג. אלא ששם קאי על המנחה (כמפורש בפסוק שלפנ"ז „קחו את המנחה, ובפרשי': זו מנחת שמיני ומנחת נחשון. וראה פרשי' שם, יח). וראה פרשי' שם, טז: אבל בקדשי שעה סמכו על משה שאמר להם במנחה ואכלוהּ מצות.

(9) זבחים שם, רע"א (וש"ג). תוי"כ ופרשי' עה"פ.

(10) תבא כו, יד.

(11) בשמ"ק — ליתא תיבה זו.

(12) בויקרי פרשתנו (פ"ג, א. וראה אדר"ג פל"ז,

יב) „וכיון שכעס נתעלמה ממנו הלכה שאונן אסור לאכול בקדשים. . מיד דרש אהרן ק"ו למשה ומה מעשר הקל כו". וכו' לדעת שמואל (זבחים שם)

ד.הא ר"י והא ר"ג לפי שיטת רש"י שם, דלשמואל — לא ס"ל לר"ג ד.כן צויתי — באנינות יאכלוהּ,

ו.על אנינות לא הוזכר למשה לדרוש ק"ו (והיינו, שה' ס"ל למשה שאין אסור אנינות בקדשים).

אבל לתירוצ' רבא, דגם ר"ג ס"ל ד.באנינות יאכלוהּ — דע משה מאיסור אכילת קדשים לאונן,

וכמפורש בפרשי' שם ד"ה אידי ואידי (וראה גם

(און ברענגט ניט דעם ק"ו ממעשר הקל).

ג. וועט מען דאס פארשטיין בהקדים דיוק לשון רש"י הנ"ל, אם שמעת בקדשי שעה אין לך להקל בקדשי דורות:

פון לשון רש"י "אין לך להקל" (און ניט "ללמוד" וכיו"ב) — אז מען קען בכלל ניט אפּלערנען קדשי דורות פון קדשי שעה) איז מוכח, אז דאס וואס מען קען ניט צוגלייכן קדשי דורות צו קדשי שעה אין [ניט ווייל דער היתר אנינות (ביי די קדשי שעה) איז געווען א "הוראת שעה" פון וועלכער מען קען בכלל ניט אפּלערנען למקום אחר¹⁶, נאָר¹⁷] ווייל קדשי דורות זיינען מער חמור ווי קדשי שעה, ומהאי טעמא — "אם שמעת בקדשי שעה אין לך להקל בקדשי דורות".

ועפ"ז איז מובן פארוואס די גמרא איז מוסיף (בדברי אהרן) "ק"ו ממעשר הקל" — ווייל לויט שיטת הש"ס איז, פאָר-קערט: קדשי שעה זיינען חמורים פון קדשי דורות ועאכו"כ פון הקל שבקדשי דורות — און די ראי' אויף דעם:

די גמרא¹⁸ ברענגט די פלוגתא צווישן ר' יוסי הגלילי און די חכמים בנוגע דעם מקור הדין אז א חטאת (חיצונה) שנכנס

(דאס האט משה אויך פריער גע-וואוסט ובמאורע זה עצמו — דערפון וואס דער אויבערשטער האט אים גע-דארפט אַנזאגן "צויתי" א היתר מפורש בנוגע די אנדערע שעירים — באנינות יאכלוה"נ¹⁹)

— כדי צו מדגיש זיין דעם חילוק אז דער היתר מיוחד ביי אנינות איז נאָר בנוגע די קדשי שעה און ניט בנוגע די קדשי דורות (שעיר ר"ח) — ולאפוקי פון סברת משה אז דער היתר איז כולל אַלע קדשים פון דעם טאָג

[איז וואס גיט דאָ צו דער ק"ו ממעשר הקל¹⁴ (כאילו אז לולא דעם ק"ו וואלט מען ניט געקענט מחלק זיין צווישן קדשי שעה און קדשי דורות)] —

האט אהרן געדארפט זאָגן בקיצור: שמה שמעת בקדשי שעה ולא בקדשי דורות!

דער דיוק איז נאָכמער בולט דורכ-דעם וואס מ'געפינט, אז אויך רש"י בפ"י רושו על התורה¹⁵ ברענגט דעם תוכן השקו"ט צווישן משה און אהרן [אז אהרן האט געזאָגט אז ס'איז דא א חילוק צווישן קדשי שעה און קדשי דורות] — און רש"י דארט איז טאָקע מקצר בלשונו: הייטב בעיני ה' — אם שמעת בקדשי שעה אין לך להקל בקדשי דורות

16) ובפרט שרש"י משנה מלשוננו בפסחים (פג, א) — "דורות משעה לא ילפינו" — כהובא לקמן בפנים.

16*) ראה מנחות יט, ב. וש"נ.

17) ובפרט שנייהם אותם מקדשים וברוב המכריע דיניהם שווים — אין מסכת ב"ב כלל לומר שאינם בגדר אחד כלל (ללמוד זמ"ז). והרי: לומר דשייכי זל"ז — (א) קרוב יותר לפש"מ. (ב) ממעט המחלוקת בין משה ואהרן.

18) פסחים פג, א.

פרש"י עה"פ י, (יב): קחו את המנחה — אע"פ שאתם אוננים וקדשים אסורים (לאונן) אלא ש.משה כשקצף טעה כו" — בהחילוק ד"שעה ו"דורות". וראה לקמן בפנים סעיף ה.

13) ראה גם שפת אמת וקרבן אורה זבחים שם. 14) כקושיית השפת אמת שם. ומה שתי' "דך" אגב משמיענו הגמ' עיקר טעמא דאונן אסור — לדכותינו צע"ג והסברה.

15) י, יט ד"ה הייטב. וראה פרש"י שם, טז (ד"ה שעיר החטאת) ואל"ך ובמפרשי רש"י. ואכ"מ.

בלויז אין יענער צייט — וואָרעם דער קרבן וועלכן מ'האָט פאַרברענט איז גע- ווען אַ שַׁעִיר רִ"ח (כנ"ל) — נאָר (ווי תוספות²² איז מבאר) „הוראת שעה היתה“ (א הוראת שעה אין קדשי דורות).

קומט אויס, אַז לויט די חכמים²³, זיינען עניני „שעה“ עד כדי כך חמורים פון עניני „דורות“, אַז אפילו פון „שעה“ שבקדשי דורות (שַׁעִיר רִ"ח פון שמיני למילואים) קען מען נישט אַפּלערנען — ווייל זי איז חמורה פון קדשי דורות סתם. וַעכּוֹכֵךְ אַז קדשי שעה ממש (דער שַׁעִיר עִזִּים און שַׁעִיר נחשון) זיינען חמורים פון קדשי דורות.

און וויבאַלד אַז „קדשי שעה“ זיינען (לשיטת הש"ס) חמורים פון „קדשי דורות“ — קען אין גמרא נישט שטיין, אַם שמעת בקדשי שעה אין לך להקל בקדשי דורות, ווייל, אדרבה: אויב ביי קדשי שעה (החמורים) איז דאָ די קולא פון היתר אכילה באנינות, איז דאָך עאכּוֹכֵךְ אַז די קולא, דער היתר אכילה באנינות („באנינות יאכלוה“) איז חל אויף די קדשי דורות (שבאותו מעמד²⁴).

דמה לפני ולפנים ווערט פסול און מוז פאַרברענט ווערן: ר' יוסי הגלילי לערנט עס אַפּ פון פסוק (שבפרשתנו²⁵) „הן לא הובא את דמה אל הקודש פנימה“ (משה האָט געפּרעגט אהרן'ען: פאַרוואָס מ'האָט דעם קרבן חטאת פאַר- ברענט — מ'האָט דאָך איר דם נישט גע- בראַכט „אל הקודש פנימה“) — „מכלל דאי . . עייל דמה — בשריפה“. און דערפון לערנט מען אַפּ אויף יעדער חטאת חיצונה שנכנס דמה לפני ולפנים אַז דינה בשריפה. אַבער די חכמים לערנען אַפּ דעם דין פון אַז אַנדער פסוק, און ווי רש"י²⁶ איז מבאר, אַז לדעתם קען מען דאָס נישט אַפּלערנען פון פסוק „הן לא הובא גוי“, ווייל „דורות משעה לא ילפינן“.

דלכאורה אַף דלא ילפינן — מהו ההכרח לשנות ולהחמיר (ביי שעה) — דערפון איז מוכח אַז לויט די חכמים זיינען קדשי שעה בכלל חמורים פון קדשי דורות²⁷, וואָס דערפאַר, אַע"פּ אַז עס שטייט מפורש ביי „(קדשי) שעה“ אַז חטאת שנכנס דמה לפני ולפנים איז בשריפה, וואָלט מען געקענט זאָגן אַז קדשי דורות זיינען נישט (אַזוי האַרב און נישט) בשריפה.

[נאָך מער: די כוונה אין „שעה“ דאַרט איז נישט „קדשי שעה“ כפשוטם (ד.ה. קרבנות וואָס מ'האָט מקריב געווען

22) פסחים שם ד"ה אל — בדעת רש"י. ומביא מפרש"י (בסוגיא שם לפני"ז, פב), ב ד"ה לכך נאמר. ועוד דמדובר בשעיר ר"ח.

23) וי"ל (שלא לאפושי מחלוקת) שגם ריה"ג מודה שבכלל עניני „שעה“ חמורים מעניני „דורות“. אלא שס"ל שכאן שהמדובר בשעיר ר"ח — לא היתה „הוראת שעה“ לשריפתו.

24) משא"כ בקדשי דורות בכלל, שגם אצל משה ה' פשוט איסור אנינות בקדשים (כמובן מזה גופא שהקב"ה הוצרך להתיר לו אנינות במעמד זה, כנ"ל ס"ב).

ויש להוסיף, דבפשטות כאשר אל הקב"ה למשה ההיתר דאנינות אל ג"כ האיסור דאנינות בקדשים (בכלל). ועפ"י י"ל דקס"ד דמשה היא, דמכיון שבדיבור אחד נאמר, אינו שייך האיסור לאתו

19) י. ית. — דעת ר"י הובאה גם בתורכ פרשתנו עה"פ.

20) ואף שגם רש"י בפירושו עה"ת מפרש כדעת חכמים (צו ו, כג. וראה רש"י פרשתנו שם) — הרי בלימוד ע"ד הפשט אין זה מפני שאא"פ ללמוד זה מהפסוק דפרשתנו, כ"א מפני שזהו פשוטו של מקרא דהכתוב דפ' צו. וראה רא"ם צו שם. וק"ל.

האט מקריב געווען בהר הכרמל. ומסתבר אז זיי זיינען (קדשי שעה) קלים מקדשי דורות (ווי אין דער דוגמא הנ"ל — אז מ'האט ביי קרבנות אליהו בהר הכרמל מתיר געמאכט דעם איסור פון שחוטי חוץ).

(ב) „קדשי שעה“, וואס כאטש אז זייער הקרבה בפועל איז בלויז באותה שעה, איז ענינם ותוכנם — א פעולה לדורות. ע"ד ווי די קרבנות פון די ימי המי-לואים וואס האבן מחנך געווען דעם משכן, ועד"ז די קרבנות הנשיאים לחנוכת המזבח. און דער סוג פון קדשי שעה איז, כמוכן, מער חמור ווי סתם קדשים (קדשי דורות), ווייל דורך זיי ווערט אויפגעטאן, אין זיי זיינען תלויים ענינים לדורות.

ועד"ז בנדו"ד גופא — בנוגע דעם שיער עזים ושעיר נחשון: דער גדר פון „קדשי שעה“ קען ביי זיי זיין אויף צוויי אופנים, ובהקדים, אז די שקו"ט דא איז (ניט בנוגע זייער הקרבה ע"ג המזבח, נאר) וועגן אכילת כהנים. און אין דעם קען מען קלערן, צי אויך אכילת כהנים איז א חלק פון חנוכת המשכן והמזבח:

ע"ד הפשט לייגט זיך, אז אכילת בני אדם (הכהנים) האט ניט קיין שייכות מיט חינוך המשכן והמזבח:

לא מיבעי דער שיער עזים (פון שמיני למילואים) — ד.ה. א קרבן פארבונדן מיטן חינוך פון ימי המילואים — איז דאך דעמאלט (בעת אכילת השעיר) שוין געווען נאך דעם ווי די קרבנות פון אהרן האבן שוין אויפגעטאן (דורך דער הקרבה ע"ג המזבח) דעם חינוך און — בשלימותו ביז אז „תשרה שכינה בכם“²⁵

דערפאר האט אהרן געמוזט מוסיף זיין „דאי בקדשי דורות ק"ו ממעשר הקל“²⁶: וויבאלד מען געפינט אז דער איסור אנינות איז חל אפילו אויף „מעשר הקל“ — קען מען ניט מקיל זיין באנינות בקדשי דורות (דורך אפּלערנען פון קדשי שעה), נאר עס איז מסתבר צו זאגן, אז דער היתר אנינות איז געווען א הוראת שעה בלויז בנוגע די קדשי שעה און מען קען דערפון ניט אפּלערנען.

ד. עס בלייבט אבער ניט מובן: וואס איז די הסברת הפלוגתא צי קדשי דורות זיינען מער חמור (כשיטת רש"י בפי-רושו עה"ת), אדער קדשי שעה (כשיטת הש"ס)?

ויש לומר, אז די פלוגתא איז (ניט) — וואס איז מער חמור (כנ"ל), נאר) — וואס פאר א סוג „קדשי שעה“ איז דא געווען.

אין קדשי שעה זיינען דא צוויי אופנים:

(א) „קדשי שעה“ סתם, חד פעמי ממש (וואס האט ניט קיין פעולה וצד השווה מיט דורות), ע"ד די קרבנות וואס אליהו

מעמד, ובמילא מחוייב באכילה בכל דבר. ובמכש"כ ממחליי מות יומת וביום השבת שני כבשים בדיבור אחד נאמרו (מכילתא ורש"י) יתרו עה"פ (יתרו כ, ח) (זכור) — אף (א) שנכתבו בב' ספרים, (ב) ונאמר בו „על עולת התמיד“ (שאינו מיוחד לשבת, דוגמת קדשי דורות בנדו"ד).

ולכן הוכרח אהרן להביא את הק"ו ממעשר הקל שאין שוברו בצדו.

[אלא שע"פ, אדרבה: צ"ע והסברה למה „וייטב בעיניו“ וצע"ק מה ק"ו שייך כאן. ואין לומר בדבדו"ד הוא ענין חד פעמי משא"כ בנוגע לשבת — שהרי גם בנדו"ד מסתבר לומר שהוא הדין בחנוכת ביהמ"ק הא', הב' והג' (ואולי גם — משכן שילה)].

²⁴ וראה לקמן בפנים סעיף ה והערה 31 (בנוגע למשה).

²⁵ ל' רש"י פרשתנו ט, כג בסופו (וראה שם ד"ה ויבא משה).

לדורות, און דערפאר איז שיטת הש"ס אז די קדשי שעה זיינען מער חמור ווי קדשי דורות, און דערפאר האט אהרן געדארפט אנקומען צום "ק"ו ממעשר הקל" (כנ"ל באורד).

ה. לויט דעם ביאור האמור אין דעם חילוק צווישן שיטת הש"ס און שיטת רש"י בפירושו עה"ת אין טענת אהרן — וועט מען אויך פארשטיין דעם שינוי ביניהם בנוגע להודאת משה, "וישמע משה וייטב בעיניו":

אין גמרא שטייט: "הודה ולא בוש (משה) לומר לא שמעתי אלא (אמר) שמעתי ושכחתי" — אז ביי משה איז גע-ווען דערביי שכחה; משא"כ רש"י בפי-רושו על התורה²⁸ ברענגט (ניט לשון הש"ס, נאר) ע"ד לשון התורה כהנים²⁹: "הודה ולא בוש לומר לא שמעתי" — וואס פשוט לשון רש"י איז (ווי גע-רעדט אמאל בארוכה³⁰) אז משה האט זיך ניט געשעמט צו זאגן אז ער האט דעם חילוק פון קדשי שעה און קדשי דורות ניט געהערט פון אויבערשטן (אבער עס איז דערביי ניט געווען שכחה).

ויש לומר אז "לשיטתייהו אזלי":

לויט שיטת הש"ס, אז דער יסוד פון אהרן איז בלויז דער "ק"ו ממעשר הקל" (ווייל מצד הסברא (לולא דעם ק"ו) וואלט אויך אהרן מודה געווען אז מען דארף עסן דעם שעיר ר"ח באנינות, במכש"כ פון קדשי שעה החמורים) — דארף מען זאגן, אז דאס וואס משה האט

און — "ותצא אש מלפני ה' ותאכל על המזבח גו"²⁶, ובמילא איז די אכילת כהנים שלאח"ז טוט ניט אויף בחינוך המשכן והמזבח (לדורות):

נאר אפילו שעיר נחשון, וואס מיט דעם איז געווען די התחלה פון די צוועלף טעג פון חנוכת המזבח (דורך די קרבנות הנשיאים) — איז אבער לויטן דרך הפשט מסתבר לומר, אז די "חנוכת המזבח" איז פארבונדן מיט דער הקרבה ע"ג המזבח במשכן, אבער ניט מיט דער אכילת כהנים.

— קומט אויס, אז לויט פרש"י עה"ת איז די אכילת כהנים פון די "קדשי שעה" ניט נוגע לדורות, נאר עס איז אן ענין חד פעמי, ד.ה. דאס איז אין דעם ערשטן סוג (הנ"ל) אין קדשי שעה, וועלכע זיינען קלים פון קדשי דורות; ובמילא (בל' רש"י) — "אם שמעת (בא-נינות יאכלוה)" בקדשי שעה (הקלים) איז לך להקל בקדשי דורות (החמורים)".

משא"כ אין דעם לימוד ע"ד ההלכה, איז כשם ווי מען געפינט בנוגע צו דער כפרה שע" קרבן, אז "כהנים אוכלים ובעלים מתכפרים"²⁷, ע"ז איז (ע"ד ההלכה) בנוגע צו אלע פעולות פון א קרבן — כולל די פעולות הקרבנות בנדו"ד: חינוך המשכן והמזבח — אז די אכילת כהנים איז דערמיט פארבונדן און פועל'ט בזה.

קומט אויס, אז (אויך) די אכילת כהנים פון שעיר עזים ושעיר נחשון איז נוגע

(26) שם, כד.

(27) תוי"כ (ופרש"י) פרשתנו י' יז (בנוגע לשעיר ר"ח שהוא לכפרה). פסחים נט, ב'י. וש"נ.

(28) י', כ.

(29) שם (אלא שבת"כ — "הודה מיד").

(30) לקו"ש ח"ח ע' 182 הערה 4. ח"י ע' 109

ואילך. וש"נ.

(*) ושם נלמד זה מהפסוק (תצוה כט, לג) גבי מילואים. ולהעיר שבפרש"י תצוה שם לא הובא זה (ע"ש), ומביאו רק בפרשנותו גבי שעיר ר"ח.

אָרט צו זאָגן אַז מ'האַט פאַרגעסן אַ סבּראַ (מען קען מאַכן אַ טעות בסבּראַ³⁴, אָבער ניט שכחה).

נאָר, לויט פשוטו של מקרא, האָט משה געזאָגט „לא שמעתי“ — ער האָט פון דעם אויבערשטן ניט געהערט דעם חילוק.

ו. פון יעדן ענין דאַרף מען אַרויס-נעמען אַ הוראה אין עבודת האדם³⁵. וי"ל די הוראה פון ענין הנ"ל — אויף וויפל מען דאַרף זיין זהיר אין די ענינים, וואָס זיינען בדוגמת „קדשי שעה“:

עס זיינען פאַראַן ענינים אין עבודת האדם וועלכע זיינען בדוגמת „קדשי דורות“ — ענינים קבועים וואָס זיינען דאָ מדור דור בלי שינוי; און עס זיינען פאַראַן ענינים בדוגמת „קדשי שעה“ — ענינים חדשים שתלמיד ותיק עתיד לחדש, תקנות גדולי ישראל וואָס פאַ-דערן זיך מצד דרישת השעה, בקעה מצא וגדר בה גדר³⁶, וכיו"ב.

אין די זאַכן אין וועלכע מען איז איינגעוואוינט מדור דור זיינען ניטאָ (אַזויפיל) שוועריקייטן אויף מנצח זיין דעם יצר הרע, וויבאַלד מ'איז שוין אַדורך די „כל התחלות קשות“³⁷; ויתרה מזו — הרגל נעשה טבע. אָבער בנוגע די עבודות וועלכע זיינען בדוגמת „קדשי שעה“ שטעלט זיך דער יצה"ר

(מלכתחילה) געהאַלטן אַנדערש אין ווייל בשעת מעשה האָט ער ניט גע-וואוסט דעם לימוד פון „מעשר הקל“³¹, דאָ איז געווען שכחה — משה רבינו האָט פאַרגעסן דעם דין (ולימוד) פון מעשר.

משא"כ לויט פרש"י עה"ת, איז דער חילוק צווישן דער קס"ד של משה און דעת אהרן געווען אַז ענין פון סבּראַ: משה האָט געהאַלטן אַז דער היתר אנינות איז פאַרבונדן מיטן טאָג, אַלס שמיני למילואים³², ובמילא איז אין דעם ניטאָ קיין חילוק צווישן קדשי שעה און קדשי דורות; און אהרן האָט מחדש גע-ווען אַז דער היתר אנינות איז נאָר אויף די קרבנות מיוחדים (פון דעם טאָג אַלס ימי המילואים) אָבער מען קען דערפאַר ניט מקיל זיין ביי דעם שעיר ר"ח וואָס איז פון קדשי דורות.

און דערפאַר זאָגט ניט רש"י אַז ביי משה איז געווען שכחה — ווייל אויף אַ סבּראַ פאַסט ניט זאָגן: שכחה און דער-פאַר זאָגט מען — היפך הסבּראַ! מען קען פאַרגעסן אַ דין, ע"ד „נתעלמה ממנו הלכה“³³, אָבער עס האָט ניט קיין

31) אבל אינו מוכרח, כי י"ל שקס"ד דמשה היא — כי „לא אכלתי באוני" יודע שיאמרנו לאחר ל"ט שנה, ואילו שאין איסור אנינות — שמע בנוגע להווה ובפירושו.

32) ראה לקו"ש ח"ז ע' 105 ואילך.

33) ראה ויק"ר דלעיל הערה 12. ועד"ז בכ"מ.

34) ראה לשון רש"י זבחים שם סד"ה אידי ואידי.

לקו"ש ח"ח שם. ועוד.

35) ובמש"כ מתורת הבעש"ט בנוגע לכל דבר ודבר אשר אדם רואה או שומע (כש"ט קה"ת) בהוספות ס' קבד"ט. וז"ל.

36) עירובין ו, א. ושי"נ.

37) מכילתא ורש"י יתרו יט, ה.

*) ובפרט ש"ל. שמכיון שלא אכלתי גו נאמר בקשר לוידי מעשרות, הרי כשם שכללות חיוב מעשר הוא רק כשנכנסו לארץ, גם האיסור דלא אכלתי באוני קשור עם הכניסה לארץ (שמשנה גם הקרבת הקרבנות — ובפרט כבוא הזמן דבאתם... אל המנוחה גו").

משא"כ ביי "קדשי שעה" ביי וועלכע דער יצה"ר טוט ביותר אויף לבלבל וכו' דארף מען האבן א זהירות יתירה בנוגע צו אכילה⁴⁰. בשעת מען דערפילט אן אייגענעם געשמאק ובפרט גופני גיט דאס אן ארט וואו דער יצה"ר קען האבן אן אחיזה וכו' —

נאר עס דארף זיין שריפת הקרבן, ביטול לגמרי.

ז. און דאס איז אויך די הוראה למעשה בדורנו זה:

לויט אלע סימנים אין סוף מס' סוטה געפינען מיר זיך איצט אין דרא דעקב-תא דמשיחא ממש, און ווי כ"ק מו"ח אדמו"ר האט געזאגט⁴¹ אז "הנה עומד אחר כתרנו", און אין וועלכן עס זיינען דא חלונות וחרכים — איז די דרישת השעה, צו מכין זיין זיך (מיט דער גאנצער סביבה) לקבלת פני משיח צדקנו.

— דארף מען וויסן, אז אין דער עבודה דארף מען האבן א זהירות (כולל — זריזות) יתירה, און זי מוז געטאן ווערן מיט דער גאנצער מסירה ונתינה, בכל מאדך.

ווען עס רעדט זיך וועגן קדשי דורות — די עבודות הרגילות — האט אן ארט אז די עבודה זאל זיין אן עבודה מסודרה ע"פ טעם ודעת, אין וועלכער מען פאר-לירט ניט (לגמרי) די אייגענע מציאות

בתוקף אנטקעגן: מה יום מיומים, מנהג אבותינו אן דעם חידוש, וכו' — ביז אן ער מאכט זיך פאר א מנהיג ופוסק הדור וואס איז דרישת השעה.

און דעריבער פאדערט זיך א זהירות יתירה ביי אן עבודה חדשה (ובפרט — וועלכע איז ניט נאר אן ענין לפי שעה³⁸, נאר — איז אויך נוגע לדורות) מער און מער ווי בנוגע די עבודות הרגילות (וועלכע זיינען בדוגמת — קדשי דורות).

און דאס לערנט מען אפ פון דעם ביאור הנ"ל (בשיטת הש"ס), אז דאס וואס מען האט די "קדשי שעה" געגעסן באנינות (און די קדשי דורות פאר-ברענט) — איז בלויז געווען א הוראת שעה אויף יענעם טאג; אבער דער סדר הרגיל דארף זיין אין א פארקערטן אופן — אז די קדשי שעה זיינען (שווערער ובמילא) — הארבער ווי קדשי דורות; אפילו דארט וואו די קדשי דורות מעג מען "עסן", איז נאך ניט קיין ראי' אז מען קען "עסן" די קדשי שעה.

און ווי מען געפינט ביי די קרבנות המילואים, אז דער ערשטער קרבן וואס אהרן האט געבראכט — פר לחטאת — האט ער ניט געגעסן (ווי א חטאת דקדשי דורות), נאר — "תשרוף באש"³⁹.

ווייל אין קדשי דורות, וואו דער יצה"ר שטעלט זיך ניט אנטקעגן (עד כדי כך), קען מען זיך "פארגינען" דעם תענוג פון אכילת הקרבן, אין וועלכן עס איז דא הנאה, אויך דער גוף האט דער-פון הנאה ותענוג;

(40) ולהעיר מענין דפרש חגיכם (רק ג' פעמים בשנה) קאמר פרש שבתכם (מדי שבוע בשבוע) לא קאמר (זח"ב פה, ב. אלא שביאורו ע"פ חסידות באורא — ראה תורא ר"פ ח"ש, סידור ר, גיד, רג, ג ואילך, ועוד).

(41) ב"קול קורא" (שנדפס ב"הקריאה והקדושה" סיון תש"א. אגרות קודש אדמו"ר מהור"צ ח"ה ע' ששז), ועוד.

(38) שהם קלים מקדשי דורות (כנ"ל בפנים), וכן בעבודה — שמכיון שנוגע רק לשעה ואין בהם לדורות, אין היצה"ר מנגד כ"כ כו'.
(39) תצוה כט, יד.

און דאָס גופא ברענגט אַראָפּ משיח צדקנו, וואָס זיין קומען איז אין אַן אופן פון „היסח הדעת“⁴³ (למעלה מבחינת דעת)⁴⁴ — מצאתי דוד עבדי⁴⁵ — בגאולה האמיתית והשלימה במהרה בימינו ממש.

(משיחות אחרש"פ, ש"פ שמיני
וש"פ תזו"מ תשמ"ב)

— מ'האט דערביי תענוג, ביז הנאת הגוף (— מהמצוה, או כדי לעבוד את ה' וכו')⁴²;

בשעת אָבער עס רעדט זיך וועגן דער דרישת השעה אויף גרייטן זיך צו משיח'ן — קדשי שעה — דאָרף מען געדענקען אַז דאָס איז אַן ענין שהזמן גרמא וואָס איז דוחה אַנדערע ענינים און מען דאָרף זיך אין דעם אַריינלייגן אין אַן אופן פון למעלה ממדידה והגבלה, ביז מען ווערט אינגאַנצן אַריינגעטאַן אין דעם, ביז עס ווערט פאַרלאָרן די אייגענע מציאות (— בדוגמת שריפת הקרבן).

(43) סנהדרין צו, סע"א.

(44) אגה"ק סי' ד (קה, ב ואילך).

(45) תהלים פט, כא — ראה סנהדרין שם: ג' דברים באין בהיסח הדעת משיח מציאה כו'.

(42) ראה תניא פ"ז (יא, ב).

שמיני ג

עבודה רוחנית. וואס די הוראה איז שייך צו יעדן איינעם וויבאלד אז תורה איז געגעבן געווארן צו יעדעם איינעם.

וואס דאס איז אויך איינער פון די פירושים אין פסוק, "ויצונו ה' לעשות את כל החוקים האלה ליראה את ה'" — אז דער תכלית פון "כל החוקים האלה" (וועלכע מצוה והלכה ס'זאל נאר זיין) איז — "ליראה את ה'" (אז דערפון זאל מען צוקומען צו יראה ה'), ווייל פון יעדער הלכה אין תורה קען מען ארויס-נעמען א הוראה אין אן ענין פון "ליראה את ה'", יראת שמים.

ועד"ז בעניננו, אז די דריי תנאים הנ"ל בשייכות צו טומאת אוכלין, איז פאראן דוגמתם אין עבודת האדם לקונו.

ב. מבואר בכמה מקומות, אז דער גדר פון טומאה איז שייך דארטן וואו ס'איז פאראן קדושה, אדער עכ"פ אפשריות פון קדושה. ע"ד ווי דער אלטער רבי זאגט אין שו"ע (בשייכות צו נגיעה בלי נטילת ידים בבוקר), אז "לנגיעת הנכרים אין לחוש כי רוח טומאה זו אינה מתאוה לשרות אלא בכלי של קדש במקום קדושה שנסתל-קה כח".

והטעם דערויף איז: מצד הבריאה, איז פאר קליפות טמאות באשטימט געווארן א חיות מצומצם ביותר, און דערפאר "שטופן" זיי זיך צו מקום הקדושה בכדי

א. אין די ערשטע פרקים פון הלכות טומאת אוכלין זאגט דער רמב"ם די תנאים ווען אוכלין זיינען מקבל טומאה:

אין דעם ערשטן פרק שרייבט ער די ערשטע צוויי תנאים (וועלכע זיינען שייך צו אלע אוכלין):

א) "כל אוכל המיוחד למאכל אדם . . . מקבל טומאה וכל שאינו מיוחד למאכל אדם ה"ז טהור".

ב) אפילו א "מאכל אדם" איז נישט מקבל טומאה. סיידן ער ווערט פריער מוכשר לקבל טומאה — אינו מקבל טומאה עד שיבלל תחילה באחד משבעה משקין וזהו הנקרא הכשר שנאמר² וכי יותן מים על זרע".

דערנאך, אין צווייטן פרק, שרייבט דער רמב"ם א דריטן תנאי (בשייכות צו "אוכלין הגדילין מן הקרקע") — אז "אינו מקבלין טומאה עד שיעקרו, אבל כל זמן שהן מחוברין אפילו כשורש קטן שיכולין לחיות ממנו אינן מקבלין טומאה".

עס איז ידוע, אז פון יעדער הלכה אין תורה קען מען ארויסנעמען א הוראה אין עבודת השם. ווייל אין צוגאב צו דעם פשוט'ן אפטייטש פון יעדער הלכה, איז אויך פאראן דער פירוש ההלכה אין

(1) לשון הרמב"ם שם פ"א ה"א.

(2) פרשתנו י"א, לת.

(3) ה"א.

(4) וראה שם ה"ז בנוגע אוכלין שהן מבעלי חיים, שאינן מקבלין טומאה עד שימותו.

(5) ראה קונטרס לימוד החסידות פ"א ואילך. אגרות קודש אדמו"ר מהור"צ ח"ג ס"ע ריט ואילך. ובכ"מ.

(6) ואתחננו ו, כד.

(7) ראה תניא ספכ"ג. ובכ"מ.

(8) א"ח מהד"ת ס"ד ס"ב.

(9) וכן עכ"ר אין מטמאים באהל ואין נעשים טמאי מת (ולא שאר טומאות) — רמב"ם הל' טומאת מת פ"א ה"ג. וראה אוה"ח ר"פ חוקת בארוכה.